

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
007/26	Formannskapet	05.03.2026
	Kommunestyret	

Framlegg til forskrift om overnattingsavgift til kommunene - uttale frå Vang kommune.

Saksopplysningar:

Nærings- og fiskeridepartementet fremjar i denne høyringa ei forskrift om overnattingsavgift til kommunane. Forskrifta er heimla i lov 20. juni 2025 nr. 104 om besøksbidrag (besøksbidragslova), og fastset nærare reglar om overnattingsavgift på fastlandet.

Besøksbidragslova slår fast at kommunestyret i kommunar med særleg stor belastning frå reiselivet **kan** innføre forskrift om overnattingsavgift. Overnattingsavgifta skal reknast som eit prosentvist påslag på 3 prosent, og inntektene frå avgifta skal gå til å finansiere reiselivsrelaterte fellesgode. Overnattingsavgifta inneber at dei besøkande i større grad må bere kostnadene dei påfører lokalsamfunna dei vitjar.

Departementet foreslår å fastsetje enkelte fritak frå avgiftsplikta i forskrift, og å klargjere reglane for selskap som formidlar overnattingstenester på vegner av private utleigarar. Det blir òg foreslått å regulere **når** dei kommunale forskriftene om overnattingsverksemd kan tre i kraft og bli kunngjorde. I ein oppstartsperiode foreslår departementet overgangsreglar for å leggja til rette for at kommunane raskt kan innføre overnattingsavgift. Forslaget inneber at kommunar kan begynne å krevje inn avgifta i 2027.

Forslaga vil gje større føreseielegheit for kommunar, tilbydarar av overnattingstenester, formidlingsselskap og overnattingsgjester. Departementet vurderer at forslaga vil bidra til ei meir velfungerande ordning.

Vang kommune har ikkje handsama eller gjeve uttale ved høyring av framlegg til besøksbidraglov. Besøksbidragslova vert iverksett/ trer i kraft truleg juli 2026. Forskrift om overnattingsavgift til kommunane trer i kraft samtidig som lova.

Forhold til kommuneplan, areal-/ samfunnsdel:

Kommuneplanen sin samfunnsdel lyfter m.a. fram fylgjande prioriterte satsingar under hovudmålet *“Vang skal ha eit variert og innovativt næringsliv”* :

- å fremje eit variert, mangfaldig, framtidsretta og konkurransedyktig næringsliv.
- aktiv besøksforvaltning som fremjar gode opplevingar for gjestene og varetek levande bygder, flora og fauna.

Reiselivssituasjonen i Vang

Vang er ein del av **Valdres**, som høyrer til dei mest besøkte områda i Innlandet og står for ein vesentleg del av gjestedøgn i fylket. Valdres, saman med Sør-Østerdalen og Lillehammer-regionen, står for over halvparten av alle gjestedøgn i Innlandet. I Innlandet kjem om lag **2/3 av alle gjestedøgn frå fritidsbustader**, medan hotell, camping og Airbnb kvar står for rundt 10 % av gjestedøgnene. Dette tilsvarar situasjonen i Vang, som har stort innslag av hytter, fritidsbustader og sesongbasert reiseliv. [\[innlandsst...tistikk.no\]](http://innlandsst...tistikk.no)

Moglege effektar for reiselivsbedrifter i Vang

Positive effektar

- **Auka kommunale inntekter**, som kan nyttast til stiar, toalett, parkering, avfallshandtering og annan reiselivsinfrastruktur – viktige fellesgoder i ei kommune med høg fritidsbustad- og naturopplevingsbasert trafikk.
- **Føreseieleg innkrevjing** gjennom nasjonalt regelverk, noko som reduserer administrative byrder for lokale aktørar.
- **Få og tydelege fritak**, noko som medverkar til at ordninga blir enkel å praktisere for mindre verksemdar.

Utfordringar

- Reiselivet i Vang er svært sesongavhengig, og ein ny avgift kan gje **auka prispress i høgsesong**, særleg for hotell, camping og kommersiell utleige.
- Reiselivsbransjen i Innlandet opplever **stagnasjon i gjestedøgn** samanlikna med andre regionar i landet, med ein svak nedgang i 2023. Avgifta kan for nokre aktørar verke som ytterlegare belastning i eit pressa marknad. [\[innlandsst...tistikk.no\]](http://innlandsst...tistikk.no)
- Bedrifter som sel overnatting langt fram i tid kan få **praktiske utfordringar** dersom avgifta vert innført med kort frist, særleg i overgangsåret 2027.
- Kommunane må vurdere samarbeid om å etablere eit felles og kostnadseffektivt innkrevings- og rapporteringssystem for overnattingsavgifta.

Samla vurdering

Kommunane vil i samsvar med høringsframlegget sjølv kunne bestemme korvidt det vil vere føremålstenelig å innføre ei overnattingsavgift. For Vang sin del **kan** overnattingsavgifta vere eit verkemiddel som styrkar kommunen si evne til å drifte og vidareutvikle attraktive reiselivsområde. Samtidig er det viktig at kommunen tek omsyn til lokale verksemdar si omstillings-evne og at inntektene vert tydeleg knytt til fellesgodeutvikling som kjem inbyggjarane, gjestene og veksemdene til gode.

Framlegg til vedtak:

Vang kommune tek framlegg til forskrift for kommunal overnattingsavgift til vitande og fremjar samstundes fylgjande høringsfråsegn:

1. **Vang kommune støttar innføring av kommunal overnattingsavgift** som eit moglege verkemiddel for å finansiere fellesgoder som er viktige for reiselivet og lokalsamfunnet.
2. Kommunen tydeleggjer at **inntektene må øyremerkast tiltak som styrkjer berekraftig reiseliv**, særleg infrastruktur, naturforvaltning og besøksstyring.
3. Kommunen ber departementet sikre at **aktørane får tilstrekkeleg tid til å tilpasse system og prisstruktur**, særleg i overgangsåret 2027.
4. Kommunen støttar at **fritaka er nasjonalt harmoniserte**, og meiner dette reduserer administrativt arbeid for både verksemdar og kommunane.

Formannskapet 05.03.2026:

Behandling:

Nytt forslag i sak 07/26. Forskrift overnattingsavgift, fremja av Vidar Eltun, Arbeiderpartiet
«Vang kommune tek framlegg til forskrift for kommunal overnattingsavgift til vitande og fremjar samstundes fylgjande høyringsfråsegn:»

1. **Vang kommune støttar ikkje forskrifta slik ho ligg føre.** Kommunen meiner at besøksbidragsordninga er meint for kommunar med **dokumentert særleg stor besøksbelastning**, og at forskrifta må avgrensast tydeleg slik at ho ikkje svekkjer konkurransekrafta til reiselivet i distriktskommunar utan slik belastning.
2. Vang kommune ber departementet fastsetje **tydelege, målbare kriterium og dokumentasjonskrav** for kva som skal reknast som «særleg stor belastning frå reiselivet», og sikre ei **klar avgrensing** mot kommunar utan dokumentert besøksbelastning.
3. Vang kommune føreset at reiselivsnæringa vert **involvert reelt og tidleg** i prosessar som gjeld rammevilkår for reiselivet. Kommunen ber departementet sikre at medverknad og lokal forankring vert eit **tydeleg krav** før ei eventuell lokal ordning kan vurderast.

Tillegg til vedtak, fremja av Leif Solemsli, Bygdelista i Vang

Vang kommune meiner at camping og bubilturisme må omfattast av eit besøksbidrag

Alternativt forslag frå Vang AP ved Vidar Eltun vedteke mot to stemmer (Solemsli og Ødegård Lunde)
Tilleggsforslag frå BiV ved Leif Solemsli: Samrøystes vedteke

FS- 007/26 Vedtak:

«Vang kommune tek framlegg til forskrift for kommunal overnattingsavgift til vitande og fremjar samstundes fylgjande høyringsfråsegn:»

1. **Vang kommune støttar ikkje forskrifta slik ho ligg føre.** Kommunen meiner at besøksbidragsordninga er meint for kommunar med **dokumentert særleg stor besøksbelastning**, og at forskrifta må avgrensast tydeleg slik at ho ikkje svekkjer konkurransekrafta til reiselivet i distriktskommunar utan slik belastning.
2. Vang kommune ber departementet fastsetje **tydelege, målbare kriterium og dokumentasjonskrav** for kva som skal reknast som «særleg stor belastning frå reiselivet», og sikre ei **klar avgrensing** mot kommunar utan dokumentert besøksbelastning.
3. Vang kommune føreset at reiselivsnæringa vert **involvert reelt og tidleg** i prosessar som gjeld rammevilkår for reiselivet. Kommunen ber departementet sikre at medverknad og lokal forankring vert eit **tydeleg krav** før ei eventuell lokal ordning kan vurderast.

Vang kommune meiner at camping og bubilturisme må omfattast av eit besøksbidrag